WBL Magazine

JAARGANG 39 - Nummer 122 - AUGUSTUS 2019

UITGAVE VAN DE WERKGROEP BEHOUD LOPIKERWAARD

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Drukkerij VAN MIDDEN
Grafimedia uit het hart

drukt het WBL Magazine

LANDWINKEL DE FRUITWAARD
Oudeslootseweg 3, 3411 MP Jaarsveld
tel: (0348) 55 38 38 ◇ www.fruitwaard.nl
OPEN : do en vrij 10 - 16 u, zat 10 -13 u
in juni/juli (kersenseizoen) ma t/m za van 10 tot 17 u

www.broedkorf.nl
natuurlijk en avontuurlijk interieur!

Mandenmakerij de Broedkorf
Het Statenland 3, Oudewater, 0348-562396

In 't Witte Paard

VOOR AL UW FEESTEN, PARTIJEN EN (ZAKELIJKE) BIJEENKOMSTEN!

BRUILOFTEN, PARTIJEN
DINERS
KOUDE / WARME BUFFETTEN
KOFFIETAFELS, CATERING
ALL-INN ARRANGEMENTEN
VERGADERINGEN
LUNCHES

In 't Witte Paard Partycentrum
Cabauwsekade 42
3411 EC CABAUW (gem. Lopik)
(0348) 55 15 32 / 06 20 65 81 49

voor meer info: www.inhetwittepaard.nl

COLOFON

WBL Magazine
is een uitgave van de Stichting Werkgroep Behoud Lopikerwaard (WBL).

De stichting is ingeschreven in het stichtingenregister K.v.K. onder nr. 41179802.

Kopij en info aan:
Redactie WBL Magazine
Moerasbos 25
3411 WD Lopik
0348-553006 /
06-10302055

Samenstelling redactieteam
Tineke Honkoop
Wim van der Putten
Theo Hattink

Vormgeving & opmaak
Jan Kooijman

Foto omslag:
Jan Kooijman

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Een woordje vooraf

Van de redactietafel

Wie alle WBL Nieuwsbrieven en de WBL Magazines die in 40 jaar zijn verschenen zou doorlezen ziet onderwerpen die op gezette tijden weer terugkomen. Denk bijv. aan de dijkversterking en aan initiatieven die sterk worden ingegeven door de uitdagingen van hun tijd. Iedere tijd vraagt een nieuwe manier van werken om uitdagingen het hoofd te bieden.

Als ik naar het voorliggende augustusnummer kijk zie ik veel lokale organisaties in de Lopikerwaard die bezig zijn om op praktische en originele manieren oplossingen te vinden voor de klimaatverandering. Als je goed kijkt komt echte verandering en vernieuwing bijna altijd door invloeden of impulsen van buitenaf. Of door initiatieven vanuit de basis, van onderop. Veranderingen die door de community zelf zijn bedacht en worden getoetst op haalbaarheid. Dit levert vaak zeer duurzame resultaten op. In dit augustusnummer nemen we een kijkje in Linschoten, IJsselstein en Lopik. Twee dorpen en een stad in de Lopikerwaard die zeer actieve betrokken burger-groepen hebben die op verschillende manieren goed aan de “groene” weg timmeren. Over groene wegen gesproken... In het huisblad van de Rabobank, Rabobank Dichterbij heeft een mooi interview gestaan met Wim Boesten en Irene Schuller. Zij vertellen hierin over de noodzaak om onze bermen bloeiend te houden om onze insecten een zetje in de rug te geven. U vindt dit interview ook in dit nummer. Wim van der Putten heeft voor de WBL de visie van de gemeente Lopik over het buitengebied uitgeplozen en heeft hier een heldere samenvatting van gemaakt. Een goede visie is van essentieel belang. Het kan ons voorbereiden op de dingen die nu of in de toekomst op ons pad komen. Zoals de dijkversterking van de Lekdijk in de Lopikerwaard. Inmiddels zijn de plannen bekend. In samenwerking met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden praten wij u bij. Hopelijk kunnen wij u inspireren!

Ik wens u veel leesplezier!

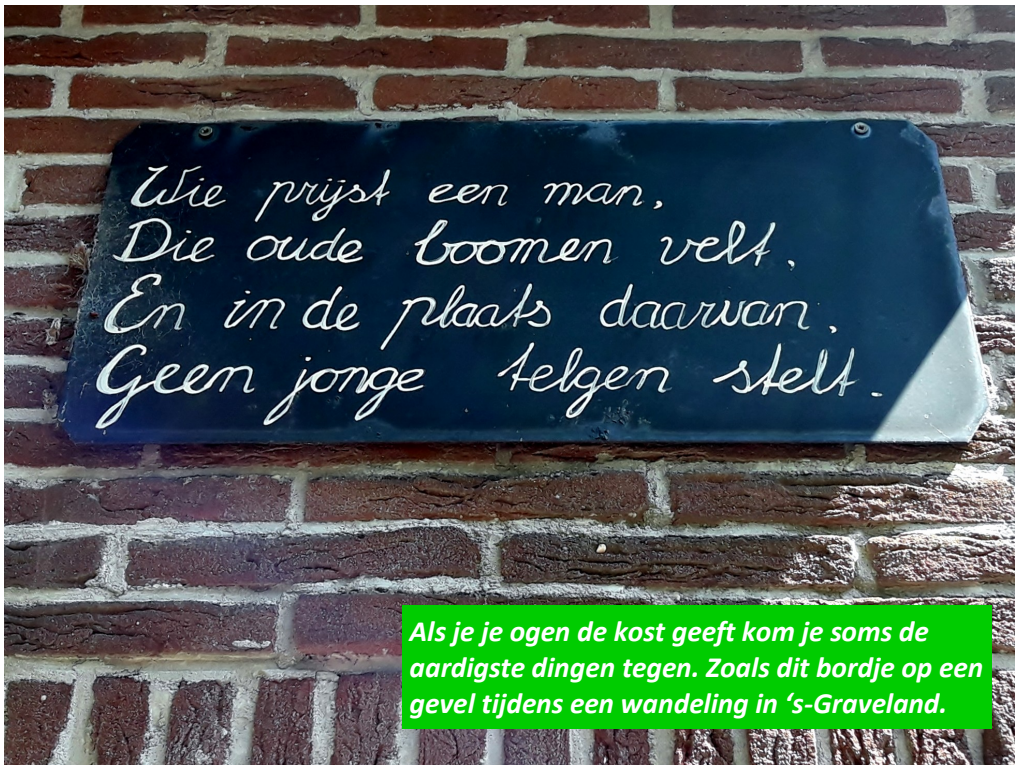

Als je je ogen de kost geeft kom je soms de aardigste dingen tegen. Zoals dit bordje op een gevel tijdens een wandeling in ‘s-Graveland.

Inhoudsopgave

Van de redactietafel	pag. 1
Insecten-kweekplaatsen	pag. 2
Van de voorzitter	pag. 3
Benedeneindsepad Kids	pag. 4
Verslag fietsexcursie	pag. 5
Linschoten Natuurlijk	pag. 7
Graf Herman de Man	pag. 10
Hulp bij verduurzaming	pag. 11
Visie op linten	pag. 12
Samenwerking met Rabo	pag. 18
Rabo Dichterbij	pag. 19
Dijkversterking	pag. 20
Coöp Lek en IJssel Stroom	pag. 23
Erfvogelproject	pag. 27
Tuinvlindertelling	pag. 28

Het volgende WBL Magazine verschijnt in december 2019. Hebt u ideeën over onderwerpen die u graag beschreven ziet worden of wilt u zelf een redactionele bijdrage leveren? Neem dan contact op met Tineke Honkoop: redactie@werkgroepbehoudlopikerwaard.nl

E-mailadressen leden/donateurs

Inmiddels hebben een groot deel van onze leden/ donateurs hun e-mailadres aan de administratie bekend gemaakt. Daardoor kunnen we digitaal berichten en daarmee kosten besparen. Heb je een emailadres maar nog niet doorgegeven? Doe het dan nu gelijk even.
Geef s.v.p. je e-mailadres door aan:
administratie@werkgroepbehoudlopikerwaard.nl

E-mailadressen

Een aantal functionarissen bij de Werkgroep Behoud Lopikerwaard is ook via de WBL per e-mail bereikbaar:

voorzitter@werkgroepbehoudlopikerwaard.nl
secretaris@werkgroepbehoudlopikerwaard.nl
penningmeester@werkgroepbehoudlopikerwaard.nl
administratie@werkgroepbehoudlopikerwaard.nl
redactie@werkgroepbehoudlopikerwaard.nl
webmaster@werkgroepbehoudlopikerwaard.nl
excursies@werkgroepbehoudlopikerwaard.nl

WBL ONLINE

www.werkgroepbehoudlopikerwaard.nl
www.facebook.com/ WerkgroepBehoudLopikerwaard

Insecten Kweekplaatsen Lopikerwaard

Het Lopikerwaarden Streekfonds zorgt al jaren voor bloem- en kruidenrijke rotondes in de Lopikerwaard. Dat blijken kweekplaatsen voor insecten, die absoluut noodzakelijk zijn voor onze leefomgeving, voor bestuiving en voor bestrijden van plagen. Zonder insecten geen leven. Daarom laten we altijd een deel bloemen en kruiden staan. Voor vlinders, hommels en zweefvliegen is dat een waar nectar-restaurant waar ze hun smoothies kunnen halen, gezellig samen zijn en eitjes leggen. En die eitjes komen uit als we hun huizen (waardplanten) laten staan. Een paar winterverblijven zijn ook handig, een aantal stengels van bloemen of grassen; 10 tot 15 % overhouden is genoeg voor een kleurrijkere wereld.

Het is niet ingewikkeld: insecten willen net als u mooi wonen en zo nu dan (uit)eten. Daarom kunnen we niet alles ineens platmaaien. Voor kruiden en bloemen is het wel goed als grassen geregeld gemaaid en afgevoerd worden. Dat heet verarmen.

Meer insecten betekent ook dat hun bestrijders of rovers beter kunnen leven. Ook dat is goed tegen plagen. Veel vogels zijn blij als ze insecten kunnen eten en laten dat dan ook horen. Eerlijk is eerlijk, langs zo'n drukke weg horen we dat wat minder, dus misschien kunt u helpen in uw eigen omgeving. Laat ook bloemen en kruiden staan en doe mee met 'Insecten Kweekplaats' Lopikerwaard.

Het Lopikerwaarden Streekfonds vindt het belangrijk dat mensen in contact komen met hun directe leefomgeving, zo houden we een b(l) oeiende omgeving.

Voor meer informatie: Klaas-Hemke van Meekeren 06-24911646

door Wim Boesten, voorzitter WBL

Even bijpraten

Van de voorzitter

Het zal U niet ontgaan zijn dat er de laatste tijd veel aandacht is voor het maaibeleid van de bermen en het creëren van eilandjes met voedselrijke flora voor onze insekten.
In Lopikerkapel is zo'n project onder de bezielende leiding van Lydia Blom al jaren een succes. Helaas hebben we enkele maanden geleden, vanwege een slopende ziekte , afscheid van Lydia moeten nemen. Irene Schuller heeft zoals bekend veel succes met haar pitch over de bloeiende bermen bij het Kernteam Landschap en Cultuurhistorie van de Gebiedscommissie Utrecht West en zal met deze commissie een en ander uitwerken voor de provincie .
Door de publiciteit rond het maaibeleid kwamen we in contact met de werkgroep " knijperen" te Montfoort, welke reeds actief was bij het opruimen van zwerfafval. Het moge duidelijk zijn dat, bij het nieuwe maaibeleid het weghalen van zwerfafval en voorkomen van de versnippering ervan een wezenlijke bijdrage is tegen de verrommeling .
Nu heeft ook Duurzaam Lopikerwaard een oproep gedaan voor zwerfvuilambassadeurs voor de hele Lopikerwaard en zoekt vrijwilligers, een initiatief dat we gaarne steunen. Aanmelden als zwerfvuilambassadeur kan via ***duurzaamlopikerwaard.nl/zwerfvuilambassadeurs-gezocht/***
Ook het Lopikerwaarden Streekfonds is actief met flora beheer en is de laatste tijd in de publiciteit met een aantal rotondes in onze regio met markante uitstraling , de scheve wilgenbomen en bloemen pracht (zie pag. 2 onderaan).
De bloei van zulke priëlen komt niet zomaar tot stand, want als je na de noodzakelijk maaibeurt de restanten laat liggen blijft de bodem te voedselrijk en komen er weinig varianten van bloeiende planten op. Het maaisel moet derhalve telkens afgevoerd worden.
Tenslotte; ook de Rabobank heeft deze materie onderkend en heeft in haar blad " Dichterbij" een special gewijd aan ons initiatief. Het is bijzonder waardevol dat zo veel partijen in ons werkgebied, zich inzetten voor de kwaliteit van het gebied, waarin we als WBL heel nuttig samen werken op raakvlakken.

Bestuur WBL
Voorzitter:
Wim Boesten
Secretaris:
Wim van der Putten
06-51503306
Penningmeester:
Leo van den Berg
06-22468863
Leden van het bestuur
Henriette Keijzer
06-24532952
Irene Schuller
06-28407546
Marco Buitelaar
06-42916424

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Kom naar buiten, trek je klompen aan…..

Benedeneindsepad Kids geopend

Berichtje gelezen in de Nieuwsbrief van Gebieds-commissie Utrecht-West. Foto: Landschap Erfgoed Utrecht.

In het grensgebied van Lopik, Montfoort en Oudewater is vrijdag 12 juli het 9 kilometer lange Benedeneindsepad geopend. Speciaal voor de kids is er op dit pad van alles te doen, ontdekken en beleven.

Om de route avontuurlijk te maken voor kinderen is er een trekpontje aangelegd, en er staat een uitkijktoren. Er is ook een kidsfolder beschikbaar met allerlei leuke opdrachten. Ook voor volwassenen valt er meer dan voldoende te genieten. Het is een prachtige wandeling door een waterrijk natuurgebied en een cultuurhistorisch agrarisch landschap. Geniet van verschillende vogels, vergezichten en dorpsverhalen. Kom naar buiten, trek je klompen en kom in beweging!

Het klompenpad is tot stand gekomen door provincie Utrecht, Landschap Erfgoed Utrecht, Nationale Postcode Loterij, KF Hein Fonds, Vrienden op de Fiets, Stichting Carel Nengerman Fonds, Stichting Elise Mathilde Fonds, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, De Utrechtse Waarden, gemeente Lopik, gemeente Montfoort, gemeente Oudewater, Gebieds-commissie Utrecht-West en de Rabobank.

Meer weten over het Benedeneindsepad? Kijk op: https://klompenpaden.nl

Trekkende pimpelmezen

NATURE TODAY

In juni werden er zeer grote aantallen pimpelmezen geteld, met name aan de kust. Op trektelpost de Ketelbrug/ Kamperhoek bij Den Haag kwam er op 25 juni een recordaantal pimpelmezen voorbij. De trek wijst op bijzonder goede broedresultaten in combinatie met voedselgebrek. Het is nog onbekend waar de vogels vandaan kwamen en waar ze naartoe gingen. Normaalgesproken trekken pimpel-mezen in het najaar.
Lees er meer over op **www.naturetoday.com**

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Verslag van de excursie op 2 juni jl. door Wim van der Putten

Fietsexcursie langs de sniepen van de Lopikerwetering

Het is momenteel mogelijk om 150 wereldsteden op de fiets, begeleid door een Nederlandssprekende gids, te ontdekken. Een populaire manier om snel een stad te leren kennen. Dus niet zittend in een open bus maar sportief en CO2-vriendelijk op de fiets door die drukke stad. Voor het eerst heeft de excursie-commissie van de WBL ook dit sportieve en milieuvriendelijke idee opgepakt. Lopik is dan wel geen wereldstad maar heeft ook zeer interessante historische monumenten die het bezichtigen meer dan waard zijn, zeker als dat ook nog eens onder leiding van een deskundige gids kan plaats vinden.
Op zondag 2 juni zijn wij in Cabauw op de fiets gestapt om onder de inspirerende leiding van Wim Scholten er op uit te trekken. We hadden ons verzameld op de Gerardus Majellaschool waar Ingeborg Geensen lerares is. Zij heeft ook zitting in de excursiecommissie van de WBL en heeft deze fietsexcursie mede helpen organiseren.
Wim Scholten heeft in een van de leslokalen op een modern digitaal schoolbord aan de hand van een duidelijke presentatie uiteengezet wat we die middag allemaal zouden gaan bekijken.

Toen Wim Scholten in 2014 in Lopik aan de Lopikerwetering kwam wonen viel het hem op dat deze op meerdere plaatsen dubbel was aangelegd: twee parallelle watergangen met daartussen een sniep, een smal stuk land, uniek in Nederland.
Van een gedeelte van die dubbele aanleg heeft hij de reden nog kunnen achterhalen maar moest wel terug tot 1628. In dat jaar kreeg Lopik van de Staten van Utrecht toestemming om tussen de Batuwse molen (ter hoogte van partycentrum Arie Schep) en de Graafbrug een nieuwe vaart te graven met een lengte van 3 km. De oude vaart voldeed volstrekt niet meer. Het oude tracé was smal en had ook nog eens 2 dammen. Als men een dam moest passeren moesten al de goederen uitgeladen worden en de passagiers uitstappen en helpen het schip over de dam te trekken. Alles onder de modder en slijk, uren tijdverlies en bovendien ook nog tol betalen aan de drost van die Heerlijkheid Jaarsveld. Deze Heerlijkheid viel in die tijd onder Holland! De nieuwe vaart moest breder, dieper en zonder dammen worden maar wel met een sluis en kwam ten noorden van de oude vaart te liggen in de Lopikse polder.

Wie komt onze excursie-commissie versterken?

Ingeborg heeft aangegeven op termijn te willen stoppen. Wie gaat haar vervangen in de excursie-commissie?
Bel Wim van der Putten als je belangstelling hebt: 06-51503306

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

"Lopik is bepaald geen wereldstad maar ook een klein dorp kan een historisch interessant verleden hebben en zeker als mensen de tijd nemen er zich in te verdiepen."

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Deze polder viel onder Utrecht. De stukjes land tussen die twee vaarten, sniepen genaamd, behoren zodoende ook toe aan de boeren ten noorden van de Lopikerwetering, en vielen dus ook onder Utrecht. Deze boeren hadden ook hun grond beschikbaar gesteld om deze nieuwe vaart te graven.
Deze nieuwe waterloop was een enorme verbetering voor het vracht- en personenverkeer tussen Utrecht en Schoonhoven dat in vroeger tijden nog allemaal via het water ging. Fatsoenlijke wegen waren er die tijd nog niet en dat is nog heel lang zo gebleven.
Het enige obstakel in de nieuwe waterloop was de noodzakelijke sluis in Uitweg. Deze was nodig omdat de Lopikerwetering richting Schoonhoven een andere waterstand had dan die richting Lopikerkapel. In Uitweg staat de Lopikerwetering richting IJsselstein in verbinding met de Hollandse IJssel en dat stuk van de wetering heet daar De Enge IJssel. Deze is eigenlijk sinds de afdamming van de IJssel bij het Klaphek in IJsselstein in 1285 ook het begin van de Hollandse IJssel geworden. In IJsselstein gaat deze Enge IJssel over in de Kromme IJssel die na enkele kilometers weer overgaat in de 46 km lange Hollandse IJssel. Dus die Lopikerwetering is niet zomaar een weterinkje maar het begin van een zeer belangrijke rivier in de Lopikerwaard.

Die Hollandse IJssel was vroeger de scheepvaartverbinding tussen West- en Midden Nederland maar zorgde er ook voor dat ons overtollige polderwater in de Lopikerwaard weg kon en we in de winter niet onder water stonden.

Het gedeelte van de Lopikerwetering tussen de Uitweg richting Schoonhoven was al voor 1600 dubbel en bestond toen al uit twee parallelle watergangen. Het is niet meer te achterhalen waarom die ook dubbel is aangelegd maar hoogstwaarschijnlijk om dezelfde reden. Huize Nootensoord in het centrum van Lopik, in die tijd het huis van de schout, lag op een sniep met een brug of dam naar de Wielsekade.

Van de eerst gegraven vaart is niet veel meer over. Van de oorspronkelijke 12 km Is hier en daar nog een stukje met een totale lengte van 1200 meter.
Lopik is bepaald geen wereldstad maar ook een klein dorp kan een historisch interessant verleden hebben en zeker als mensen de tijd nemen er zich in te verdiepen.

We hadden de gehele zondagmiddag nodig om dit complexe verleden weer helder voor de geest te kunnen krijgen. Maar dat is dan ook gelukt voor zover dat mogelijk was. Met veel dank aan Wim Scholten en Ingeborg Geensen.

tekst en foto's door Paul van Schie

Van het een …….

Linschoten Natuurlijk

Enkele jaren geleden was Kerry Breure als dorpsbewoner van mening dat het in het dorp ontbrak aan bloemen, die overigens zo waardevol zijn voor de bijen en insecten. Zij is de motor in het geheel en is begonnen met het uitdelen van zonnebloemzaden op de basisscholen om meer aandacht te vragen voor meer bloemen in het dorp. Dit was voor kinderen heel leuk, omdat ze een kleine prijs konden winnen als ze de hoogste zonnebloem in hun tuin hadden.

Aan het begin van de ontwikkeling van Linschoten Natuurlijk is ook in samenwerking met de basisscholen het initiatief opgepakt om circa 5000 biologische krokussen in de grond bij de scholen te zetten. Hierdoor raakten de kinderen nauw betrokken bij de natuur. De praktijk leert vaak dat ze dat erg leuk vinden.
En zo kwam van het een het ander.
De imkers van het dorp sloten zich aan bij Linschoten Natuurlijk dat vanwege de ontwikkelingen in 2018 onderdeel is geworden van de Stichting Linschotens Belang (LIBEL).
LIBEL heeft vanaf het begin af aan hulp/ advies/steun gegeven. Zij hebben bijvoorbeeld ook het zonnebloemenzaad betaald en de wedstrijd georganiseerd.
De groep vrijwilligers werd steeds groter en er kwamen meer ideeën los van de zeer enthousiaste club om projectmatig doelen te realiseren.
Zo zijn drie bijenkasten in samenwerking met de imkers geplaatst aan de rand van het dorp nadat de gemeente akkoord is gegaan. Dit onderdeel heeft een educatief karakter gekregen doordat een deel van de basisschoolkinderen de locatie heeft bezocht en kon kijken in de kasten nadat ze goed waren ingepakt en beschermd. Dit was natuurlijk allemaal heel erg leuk en spannend voor de kinderen.
Naast de bijenkasten heeft een imker kortgeleden op twee plaatsen in het dorp een insecten/bijenhotel geplaatst. Erg mooi initiatief waar de insecten/ bijen blij mee zijn. Een insectenhotel is geplaatst in de gerealiseerde pluktuin en een is er geplaatst in een wijk waar de imker een stukje grond van circa 5 m^2 in eigen beheer heeft bij een parkeerplaats. Hij heeft daar alle oude beplanting uitgehaald, omdat die toch geen betekenis had voor de insecten. Daarvoor in de plaats heeft hij waardevolle en bloeiende planten erin gezet. Het straatje fleurt ervan op en het betekent gelijk iets goeds voor de natuur. Twee vliegen in één klap.

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Één insectenhotel is met de kinderen en een aantal (groot)ouders gebouwd op de dag van “NL doet” in samenwerking met Linschoten Natuurlijk. De (groot)ouders hebben ook bij het maken van een wilgentunnel en het verbeteren van de wilgenhut, met de kinderen meegebouwd. Dat was heel gezellig om met elkaar te doen. Ondanks dat het buiige dagen waren, is er toch iets moois van terechtgekomen. De kinderen vonden het heel leuk om samen met de ouderen de wilgenstokken in de grond te zetten nadat er 50 centimeter grond is weggegraven.

De pluktuin is begin dit jaar na akkoord van de gemeente Montfoort gerealiseerd.

Zo zijn er 5 stroken uitgegraven en voorzien van een frambozenstruik, heel veel aardbeienplanten, zonnebloemen, aardperen, kersenboompje, bramenstruik, lavendels en nog wat andere planten.

Zo kunnen de kinderen zien waar en hoe al het fruit groeit. Indien men het lekker vindt, kan de bezoeker gratis wat plukken.

Tevens zijn er 2 stukjes grond in het Uilenbosje (zoals het vroeger was toen de bosuilen daar sliepen) ingericht om de spelende kinderen meer plekken te geven om zich te kunnen verstoppen. Zo zijn er o.a. diverse vlinderstruiken, een hazelaar, insectenvriendelijke geraniums, rozenstruik en verbena’s geplant. Dit heeft wel enkele jaren nodig om enig volume te krijgen. Ook hier is met de gemeente afgesproken dat wij het goed onderhouden zodat het er allemaal netjes eruit ziet. Die afspraak komen wij vanuit Linschoten Natuurlijk goed na.

We moeten de kosten van al deze projecten betalen uit subsidies (Groen aan de Buurt, Kern met Pit, donaties van particulieren, opbrengst verkoop planten en potten honing op de Koningsdag en de Burendag).

Zo staan er op dit moment ook al twee duurzame houten bakken van 1 bij 1 bij 1 meter die door een plaatselijke timmerman in elkaar zijn gezet met het materiaal van een plaatselijke houtleverancier.

“….De (groot)ouders hebben ook bij het maken van een wilgentunnel en het verbeteren van de wilgenhut, met de kinderen meegebouwd. Dat was heel gezellig om met elkaar te doen. ….”

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

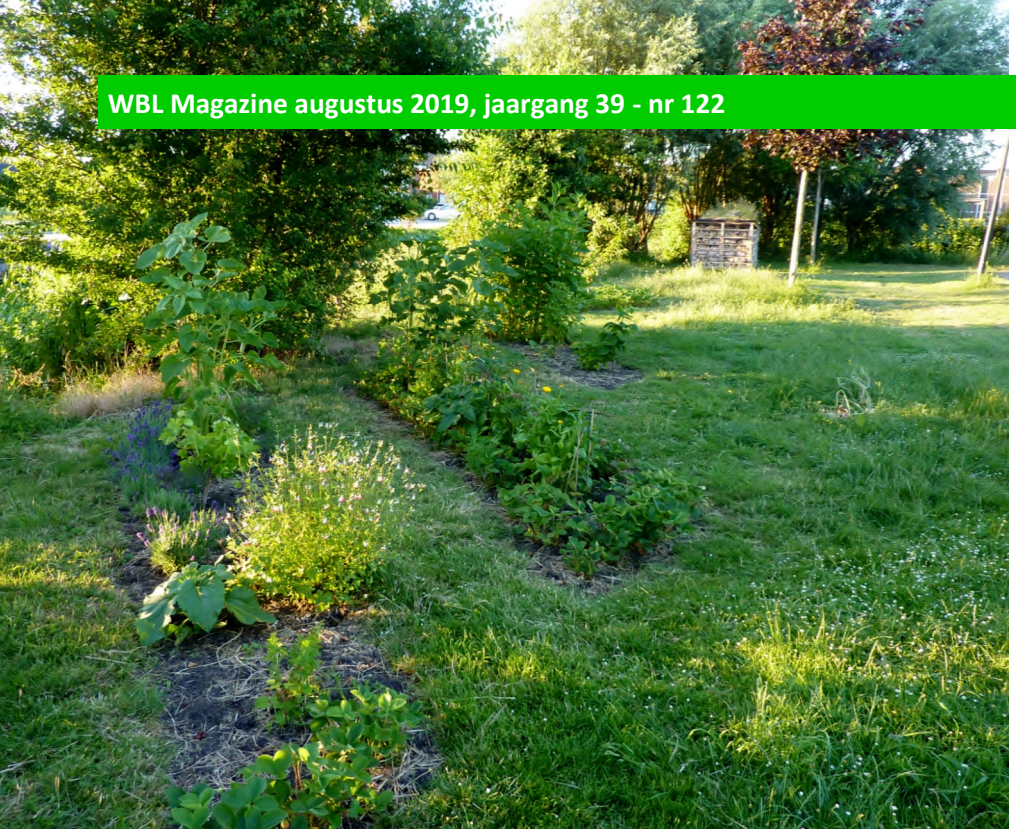

Bloeiende Bermen in de Lopikerwaard en geeft als kenner van het gebied vele adviezen en doet mee met een project dat in samenwerking met de provincie Utrecht is opgepakt, namelijk het inzaaien van de bermen langs de provinciale weg van Linschoten richting A12. Hier moeten meer bloemen komen die voor de insecten voldoende nectar bieden. Het gras wordt bijvoorbeeld door de ratelaar in de loop der jaren verdrongen en dat is gunstig.

Tijdens het overleg met de gemeente hebben wij een half jaar geleden gevraagd of zij een stukje langs het Weidepad konden inzaaien. Gezien het maaien kon dat niet, maar de gemeente heeft wel aangegeven circa 5000 m^2 in te zaaien met biologisch divers zaad. Over circa 4500 m^2 is dat al gebeurd en het overige deel, waar vele jaren verwilderde grassen groeiden, moet eerst een paar keer de bovenlaag worden gefreesd. Dat kost wat meer tijd, maar je hoort de positieve reacties van de mensen om je heen en dat is hartstikke leuk.
Tot slot kan ik aangeven dat in de laatste week van juni 2019 een tiental hanging baskets is aangebracht in de Dorpstraat en de Vaartkade Noordzijde. Dit wordt nog uitgebreid als de baskets weer voorradig zijn. Het Ondernemersfonds Montfoort sponsort ons hier in, omdat zij het een goed initiatief vinden. Naast diverse ondernemingen zoals onder andere de slager, de bakker en de fietsenhandel doen ook vele particulieren mee. Met iedere partij is afgesproken dat zij verantwoordelijk zijn voor het watergeven. Bij dit project merkte je dat de bewoners van de Dorpstraat / Vaartkade Noordzijde mee wilden doen omdat ze het zo leuk vinden.

Er wordt door externe partijen wel eens aan ons gevraagd hoe wij dat toch allemaal doen, maar dat komt gewoon doordat de vrijwilligers zeer enthousiast zijn en Kerry Breure de zaken goed coördineert. Zij is toch de spin in het web!

> ***"…. Dat kost wat meer tijd, maar je hoort de positieve reacties van de mensen om je heen en dat is hartstikke leuk. …."***

Dat vind ik ook zo leuk bij dit project. We doen het allemaal met elkaar met de mensen uit het dorp. Je ziet dat groen een sociale cohesie geeft en de mensen dus verbindt.
Doordat wij in de loop der jaren meer bekendheid zijn gaan krijgen, zijn er steeds meer vrijwilligers uit het dorp bijgekomen die allemaal hun eigen specialiteit hebben. Zo vindt de een het leuk om projecten te bedenken en uit te voeren, de ander wil weer met zijn handen in de grond werken, de volgende vindt het een uitdaging om subsidie aan te vragen en een presentatie te geven voor een zaal en zo kan ik nog wel even doorgaan.
Door deze groep vrijwilligers bij elkaar te zetten krijg je een prachtig product; een groener Linschoten waar weer meer bijen/insecten en dus ook vogels komen.

Toen ik jaren geleden op de werkkamer in ons vorige huis zat, zag ik vele tientallen gierzwaluwen in de zomermaanden voorbij vliegen. Fascinerend vond ik dat. Dat is nu teruggelopen tot circa 12 stuks. Ik hoop dat wij met onze acties ook dit weer terugkrijgen.
Af en toe hebben wij een overleg waar dan ook Klaas-Hemke van Meekeren als Polderprof bij aanwezig is. Hij is o.a. coördinator van het Kennisnetwerk

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Na grondige restauratie

Graf Herman de Man onthuld

door Jan Kooijman

Op 11 juli jl. is in Oudewater het gerestaureerde grafmonument van Herman de Man, schrijver van literaire streekromans, onthuld. Dit was op de dag dat het 121 jaar geleden was dat Herman de Man, geboren als Salomon Herman (Sal) Hamburger, te Woerden ter wereld kwam.

De 93-jarige, in Denemarken wonende dochter van schrijver Herman de Man, Maria Boserup-de Man, was hierbij in gezelschap van haar schoonzoon en 2 kleinkinderen aanwezig.
De Man groeide op in de Lopikerwaard en omgeving. Zijn ouderlijk gezin woonde achtereenvolgens in Woerden, Polsbroekerdam, Benschop, Oudewater en Gouda. Diverse van zijn romans zijn gesitueerd in de plaatsen waar hij opgroeide. Ook zijn roman *Het wassende water* uit 1925 is gesitueerd in de Lopikerwaard. Het boek werd mede bekend doordat de NCRV er in 1986 een achtdelige televisieserie van maakte. Zes miljoen kijkers bekeken in dat jaar deze serie.
Op 14 november 1946 kwam Herman de Man, zoon van een Joodse koopmanszoon, op 48 jarige leeftijd om bij een landing op Schiphol, tesamen met 20 andere inzittenden en de gehele bemanning. Toeval of niet, maar nog geen week voor zijn dood had de rooms -katholiek geworden Herman de Man na een droom de RK begraafplaats aan de Waardsedijk in Oudewater als zijn laatste rustplaats aangewezen. De kerkhofcommissie heeft besloten tot een eeuwigdurend grafrecht en daarmee is Oudewater een monument rijker.

foto: onder toeziend oog van Maria Boserup-de Man onthult wethouder Bas Lont het gerestaureerde graf van Herman de Man.

Ter gelegenheid van de onthulling schreef Nelleke den Boer-Strien, stadsdichter van Oudewater, de naaststaande ode.

Foto's: het Herman de Manhuis aan het dorpsplein in Benschp waar Herman's vader vanaf 1906 een textielwinkel runde. De gevelsteen werd na een grondige verbouwing in 1973 aangebracht.

Aan Herman de Man

Nog klopt in het krimpend polderhart
jouw opstandig bloed, blaast drift storm aan
In boerensloten

Staan hoeven star achter hek en grind,
verbergen lust en leed, broeit onder kroos
onrust en verlangen.

Heerst lucht gestreng over het land,
regent het regen over recht- en onrechtvaardigen;
de grote dingen sparen niemand

Nog worden mensen tot verhalen
missen we jouw schrijvershand
de diepe deernis met hun lot.

Nog steeds

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Vrijwilligers met veel kennis en ervaring

Hulp bij verduurzaming in IJsselstein

door Henriëtte Keijzer

In 2017 is een projectgroep gestart van inwoners uit IJsselstein. De samenstelling van deze projectgroep verschilt per project, aansluitend aan de behoefte voor begeleiding. Dit zijn allemaal vrijwilligers met veel kennis en ervaring die op eigen initiatief o.a. sportverenigingen en scholen willen helpen bij de verduurzaming. Vaak hebben deze partijen zelf niet de know-how of simpelweg niet te tijd om een project op te starten. De projectgroep is onafhankelijk en heeft nauw contact met o.a. de NMU (Natuur en Milieu federatie Utrecht), die deze projecten ondersteunt.
Een recent voorbeeld van een van deze projecten is de tennishal van tennisvereniging IJTC Groenvliet in IJsselstein. De tennisvereniging was zelf al goed op weg om te verduurzamen met led verlichting binnen en buiten. Dit voorjaar is de tennishal voorzien van 480 zonnepanelen, met een totale opbrengst van (gemiddeld) bijna 130.000 kWh. Om het dak te kunnen benutten was een versteviging van de constructie vereist. Hiervoor is via de projectgroep ook een sterkte-berekening gemaakt.

Het project kwam in aanmerking voor 2 subsidies: de SDE plus subsidie (voor grootverbruik aansluitingen) en de EDS subsidie voor investeringen in duurzame energie. Hierdoor is er een heel gunstige businesscase ontstaan, waardoor de vereniging een terugverdientijd heeft van maar 8 jaar, en daarna dus zelfs geld verdient! Maar het voornaamste doel was om het dak volledig te benutten en veel meer zonnepanelen neer te leggen dan dat de tennisvereniging zelf nodig heeft. Hiermee dragen ze bij aan het verlagen van de CO2 footprint van de vereniging en het verduurzamen van IJsselstein en zo kan er door anderen ook geprofiteerd worden van groene energie.

Wat daarvoor de interessantste en misschien ook leukste manier is gaan we nu verder uitzoeken. Leden of inwoners kunnen zich bijvoorbeeld aanmelden om zo een mooie korting te krijgen op de eigen energierekening, ze zouden energie kunnen leveren voor laadpalen voor elektrische auto's op het parkeerterrein of omliggende bedrijven of verenigingen zouden de stroom af kunnen nemen.

Ik heb deze projectgroep mede opgezet om daadwerkelijk grote stappen te kunnen maken in de verduurzaming en verenigingen, scholen, bedrijven en boeren-bedrijven te helpen met o.a. het plaatsen van zonne-panelen. Maar ook bij scholen vind ik het belangrijk dat er een goed educatieplan komt om de kinderen over duurzaam-heid te leren, de school als duurzaamheidsambassade eigenlijk. Zo nemen de kinderen dit mee in hun verdere leven.
Welke mogelijkheden er zijn hangt af van de aansluiting (kleinverbruik- of grootverbruikaansluiting), het soort dak en eventuele subsidies. Maar ook als bestuurslid van de WBL wil ik de duurzaamheid stimuleren en kijken we ook naar mogelijkheden om de schuren, stallen en grote daken van boerderijen in het buitengebied nog meer te benutten om zonnepanelen op te leggen. Het moet dan een win-win situatie worden, interessant voor de eigenaar van het dak en waar mogelijk extra zonnepanelen neerleggen. Gunstig voor de eigenaar en voor de duurzaamheid van IJsselstein.

Spreekt je dit aan en kun je onze hulp gebruiken, neem dan contact met ons op via ***hkeijzer57@gmail.com***.

foto van IJTC: zonnepanelen op dak Tennisverening IJTC Groenvliet

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

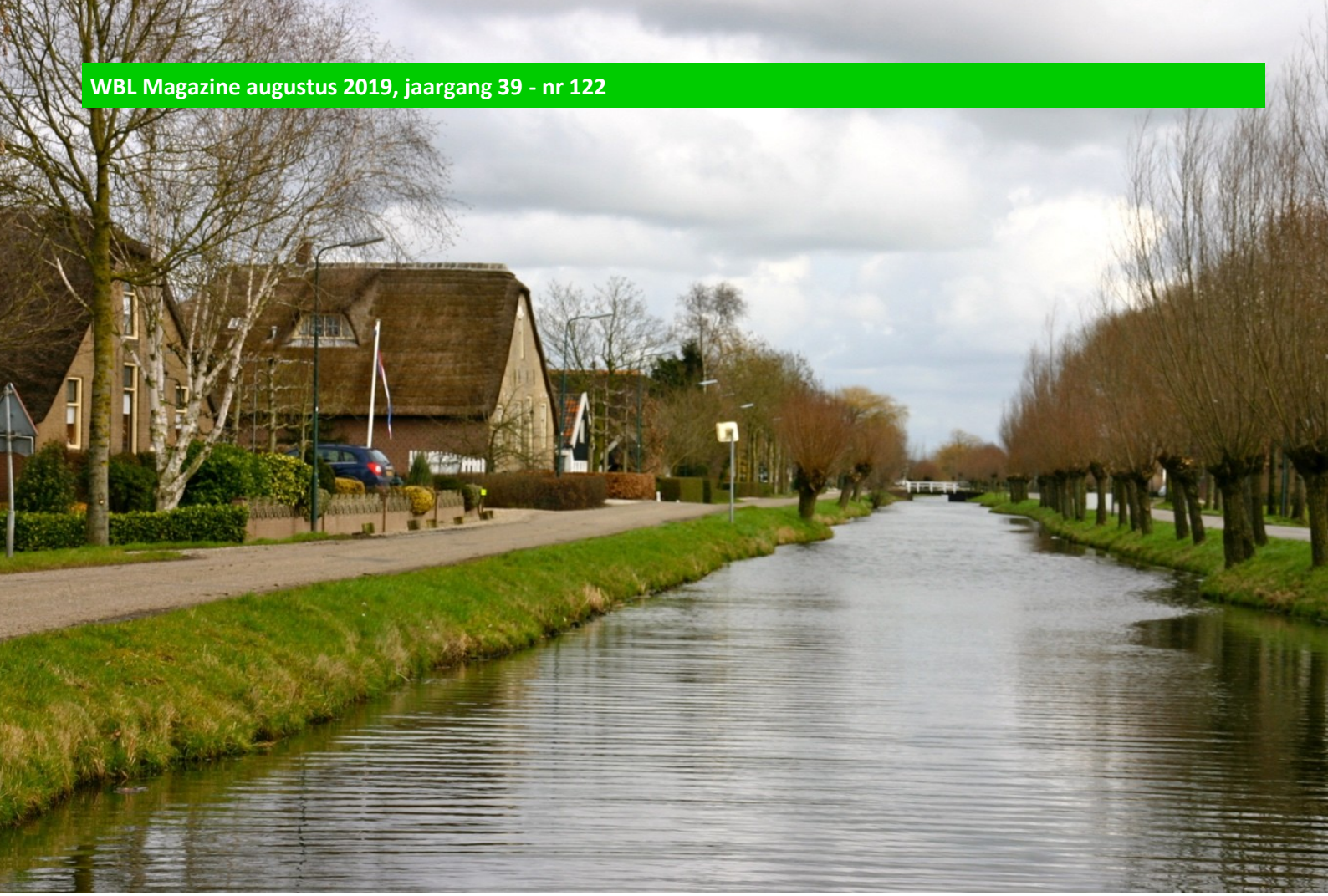

tekst en foto's (behalve de foto op pagina 15) door Wim van der Putten

"…. Gelukkig zijn er voorlopig nog genoeg melkvee-houders om al die weilanden te willen en kunnen blijven onderhouden ……"

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Trends en beleidsstandpunten gemeente Lopik

Visie op de linten

Het door onze gemeente gepubliceerde verslag 'Visie op de linten' probeert een goed onderbouwd verhaal neer te zetten hoe het straks verder moet in het buitengebied van de Lopikerwaard. Het is een behoorlijk lijvig document met zijn 89 pagina's en ik vraag me dan ook af hoeveel mensen zich hier doorheen geworsteld zullen hebben. Soms neigt het naar een analytisch filosofisch betoog als het gaat over de herkomstwaarde, belevingswaarde, gebruikerswaarde en toekomstwaarde van ons buitengebied.

Visie…..

Een goed onderbouwde visie hebben is niet alleen voor leiders maar voor iedereen van wezenlijk belang. Je kunt je maar beter voorbereiden op wat er komen gaat. Maar we weten ook allemaal dat voorspellen razend complex kan zijn en vaak zelfs onmogelijk. Gelukkig blijven er zaken over die praktisch zeker wel of niet gaan gebeuren. We halen in het begin van de winter en niet in het begin van de zomer onze schaatsen uit het vet, maar of er in die winter wel of geen beschaatsbaar ijs komt, is helaas nog steeds onvoorspelbaar.

Na het lezen van dit lijvige rapport over de toekomst van ons landelijk gebied was het aantal onzekere zekerheden voor mij behoorlijk toegenomen.

Mogelijke toekomst

Het land met zijn weilanden ligt er al eeuwen zo bij en dat zal voorlopig ook wel zo blijven, maar dat is op dit ogenblijk ook niet eens zeker meer. Een grote zorg voor de toekomst na al die grote en soms wilde plannen van overheden en projectontwikkelaars. Blijven boeren en koeien zich handhaven of wordt het straks één groot natuurgebied?

“Geen koeien meer in het gras maar muggen in het moeras”, of wordt de Lopikerwaard alsnog opgeofferd aan onze energiehonger?
Gelukkig zijn er voorlopig nog genoeg melkveehouders om al die weilanden te willen en kunnen blijven onderhouden en deze zelfs economisch tot ontwikkeling te brengen. Maar blijft het in de toekomst wel aantrekkelijk voor jonge startende melkveehouders en kunnen zij straks financieel het hoofd wel boven water blijven houden? Kunnen zij wel eindeloos blijven inspelen op al die eisen, wensen en regelingen van Brussel, nationale, provinciale en gemeentelijke overheden? Hebben zij nog wel de moed om met hun gezin te blijven opboksen tegen de bemoeizucht van buren en meekijkende burgers, die dagelijks nauwgezet hun doen en laten in de gaten blijven houden. Moet de boerin straks weer naar Den Haag om de politici te blijven overtuigen dat het kalfje toch echt niet bij die melkkoe kan blijven. Misschien wel bedacht door bestuurders die hun eigen baby’s of peuters met het grootste gemak achterlaten op crèches en buitenschoolse opvangtehuizen.
Meestal hebben dergelijke bestuurders geen idee hoe complex het is om soms meer dan honderd moederkoeien te verzorgen en in het gareel te houden. Zonder melkproductie zou die koe niet eens aanwezig zijn terwijl zij nu in Nederland een prima leven heeft, vele malen beter dan menig gezelschapsdier.
Toen ik in 1970 mijn praktijk begon als dierenarts waren er nog 125.000 melkveebedrijven in Nederland met de belangrijke bijzonderheid dat de koeien toen nog praktisch overal achter de keukendeur stonden aangebonden. Vaak historische en monumentale boerderijen waar architectuur en kwaliteit nog aandacht hadden gekregen. De boeren die toen stopten konden deze meestal “kleine” gebouwen gemakkelijk beschikbaar maken voor bewoning voor één of soms meer gezinnen.

De melkveehouders die niet gestopt waren, hebben eind jaren 60 maar ook daarna geïnvesteerd in de verplichte nieuwe huisvesting.

foto boven: oude ligboxenstal en onder: nieuwe ligboxenstal

Grote ligboxenstallen werden in geheel Nederland uit de grond gestampt waar de koeien los konden rondlopen. Vier muren met een asbest dak erop en grote mestputten eronder om de mest voor een half jaar te kunnen opslaan.

Een boer mag niet zomaar op zijn gewenste moment de mest uitrijden op zijn land: ook dat wordt door de overheid bepaald. Deze grote stallen werden eenvoudig en niet bepaald duurzaam gebouwd en van architectonische schoonheid was bepaald geen sprake, visueel

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

onaantrekkelijk en ook niet karakteristiek. Niet omdat de boeren dat niet graag gewenst zouden hebben maar de kosten rezen toch al de pan uit. Na 30 jaar overvloedig en in de ogen van deskundige bouwvoorlichters veilig gebruik van asbest, mocht er na 1993 vrij abrupt geen asbest meer gebruikt worden omdat het kankerverwekkend bleek te zijn. Al die deskundigen en de overheden trekken nu hun handen ervan af en nu kan de boer zelf de kosten dragen om het, door van die mannen in witte maanpakken, te laten verwijderen.
Maar na die asbeststop in 1993 ging de bouw van die ligboxenstallenstallen voor de boeren die het in de afvalrace nog steeds gered hadden alsmaar door. De ligboxenstallen werden allengs maar groter en groter, omdat die boeren steeds meer koeien moesten gaan houden om het kostenplaatje rond te kunnen krijgen. Maar groot worden in een onderneming heeft ook wel te maken met hang en verlangen naar mechanisering, automatisering en robotisering. De moderne jonge boer wil best wel eens achter de kruiwagen lopen, maar brengt veel tijd door met repareren, programmeren en installeren.
De boeren die 40 jaar geleden die eerste ligboxenstallen met asbest dak hadden gebouwd zijn nu bejaard en als er geen opvolger voorhanden is, gaan ze nu langzamerhand ook stoppen. In de agrarische wereld gaat het bijna altijd om een vrijwillige bedrijfs-beëindiging bij generatiewisseling en heeft het te maken met de inkomensperspectieven, die in de landbouw matig zijn. Ongeveer 40% van de huidige agrariërs in Nederland is boven de 50 jaar en heeft geen opvolger.
Toen al die ligboxenstallen nog niet gebouwd waren kwam er bij bedrijfsbeëindiging 850 m^2 aan gebouwen en stalruimte vrij, maar dat is nu opgelopen tot gemiddeld 1650 m^2.

De grootste zorg van de landelijke bestuurders is op dit moment het vrijkomen van al die agrarische bedrijven. Wat moeten we met al die enorme stallen en al dat asbest op die daken? Slopen is voor de boer geen optie, ziet hij als kapitaalsvernietiging en is ook nog eens kostbaar. Hergebruik als caravanstalling of als opslagruimte is tot nu toe de gebruikelijke oplossing, maar ook die markt raakt verzadigd. Laten verpauperen is voor niemand een aantrekkelijk vooruitzicht maar ligt wel op de loer. Leegstand gaat gepaard met achteruitgang van de vitaliteit van het platteland en heeft ook nog risico's dat er criminele drugsactiviteiten gaan plaatsvinden.

foto: koeien in de schaduw

"…. De ligboxen-stallen werden allengs maar groter en groter, omdat die boeren steeds meer koeien moesten gaan houden …."

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Op het ogenblik staat in Nederland 10 miljoen m^2 stal leeg en dat zou de komende jaren op kunnen lopen tot 26 miljoen m^2.

Lopikerwaard

Onze gemeentelijke overheid is er alles om te doen om de fysieke woonomgeving in Lopik niet te laten lijden onder al deze veranderingen. Er kan veel "mits" onze leefkwaliteit er maar niet aan onder door gaat. Nu is het woordgebruik van "fysieke woonomgeving" wel een wat wazig begrip maar komt erop neer dat het prettig moet blijven om in de Lopikerwaard te wonen. Het landschap, de infrastructuur maar ook de veiligheid en droge voeten moeten wel gegarandeerd blijven.

Ondernemingen……

Dus burger en ondernemer: ga er maar eens voor zitten en kom met innovatieve ideeën en wij als overheid kijken wel of dit het woonklimaat niet gaat bederven. Hier in de Lopikerwaard bruist het van de ondernemingslust en kunnen wij deze lege boerderijen misschien wel blijven inpassen, maar het mag ook weer niet te grootschalig worden. Dat zou te veel overlast voor de omgeving kunnen gaan geven en daar is ons wegenstelsel ook niet op berekend. Maar zonder economische activiteit kan de schoorsteen niet blijven roken.

Bewoning door meerdere gezinnen

Bewoning van deze boerderijen door meerdere gezinnen, eventueel gecombineerd met wat economische activiteit, is al een bewezen succesvol concept in meerdere gemeentes. Ook volgens de wetenschapper Daalhuizen worden de gebouwen en erf dan beter onderhouden en zelf gerenoveerd. De kosten, het onderhoud maar ook samen de lasten en lusten verdelen, het samen gezelliger, veiliger en praktischer maken.

Ruimtes waarin 50 tot 100 koeien, soms gecombineerd met kippen en varkens, met de boer en zijn gezin en vroeger ook nog meiden en knechten hebben geleefd, moeten toch voldoende zijn voor enkele gezinnen met vaak maar enkele kinderen.

foto: woningsplitsing

De overlast voor de omgeving zal er dan ook zeker proportioneel niet op achteruitgaan. Er wordt wel eens gesuggereerd dat dan het aantal verkeersbewegingen tot overlast zou kunnen zorgen. Maar onderschat niet de verkeersbewegingen en de nodige decibels die vrijkomen op de huidige moderne melkveehouderijen.

Praktisch alle werkzaamheden zijn er gemechaniseerd en worden verricht door kolossale machines en tractoren.

En wat te denken van die enorme oppervlaktes aan erf op die huidig vrijkomende boerderijen: soms oplopend tot 10 - 15.000 m^2.

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

foto: ruimte voor ruimte, 2 nieuwe woonhuizen in plaats van één varkensstal aan de Tiendweg in Lopik.

Met één of twee gezinnen is dat niet te onderhouden. Vaak zijn de nieuwe bewoners ook niet mensen met getrainde groene vingers en hebben ze ook niet de tijd daarvoor. Om een dergelijk groot “buiten” te kunnen kopen moet er hard gewerkt worden om het allemaal te kunnen bekostigen: lange dagen van huis met files en dat geldt vaak ook nog voor beide partners. Tuinrobots kunnen die tekortkomingen ook niet goed maken en willen we wel het zo gewenste buiten wonen in laten vullen door levenloze uniforme robots? Op deze manier zijn we ook niet in staat om al tuinierend over de heg met de nieuwe buurman het buurtgevoel te verstevigen. Het zou dan ook beter zijn om niet alleen de gebouwen maar ook het erf te verdelen over meerdere gezinnen. Geef de burger de ruimte om te onderhouden en te renoveren en de overheid controleert, beschermd en probeert de kwaliteit van onze leefomgeving in stand te houden.

Ruimte voor ruimte

Om leegstand en verpaupering te voorkomen heeft de overheid nog een oplossing in het leven geroepen: sloop 1000 m^2 stal en je mag er een woonhuis voor terugbouwen. “Ruimte voor ruimte” heet deze regeling en ook in Lopik wordt al van deze regeling gebruik gemaakt. In de provincie Zeeland is een schuurruimte van 500 m^2 al voldoende om van deze regeling gebruik te kunnen maken. Dus elke provincie mag dat op haar eigen voorwaarden invullen.

Landschap

We hechten aan ons historisch polderlandschap dat al 1000 jaar geleden zo ontwikkeld is. Niet omdat men het toen zo mooi vond maar omdat het praktisch was, er voedsel verbouwd moest worden en het nieuwe werkgelegenheid creëerde. In die tijd werd er vooral gekeken naar overleven en was vrije tijd en toerisme slechts weggelegd voor enkelen. Omdat het nodig was werd zelfs een rivier zo maar afgedamd en ging er in Klaphek een dam in de IJssel. In de winter moest men wel het overtollige water kunnen lozen. Voor de afdamming stond het hier dan ook vaak onder water en kon men in de winter van kerk naar kerk schaatsen. De schaatsers zullen het met die afdamming vast niet eens geweest zijn maar daar werd in die tijd vast niet naar geluisterd.
In de eeuwen na de drooglegging is aan de opbouw van ons landschap niet zo heel veel veranderd. De 46 windmolens die het water van de Lopikerwaard op de IJssel loosden zijn vervangen door 4 elektrische gemalen en het vracht- en personenvervoer via het water gaat nu via de weg.

Pestbosjes

Enkele kleine veranderingen werden wel gerealiseerd: eendenkooien, pest-

De 'Visie op de linten', een thematische verkenning van de ontwikkeling van het landelijk gebied, is hoofdzakelijk bedoeld ter voorbereiding op het nieuw vast te stellen bestemmingsplan 'Landelijk gebied Lopik'. In de visie wordt ingegaan op trends en beleidsstandpunten, die worden vertaald naar het nieuwe bestemmingsplan. Dit is echter niet zomaar een bestemmingsplan. Het is een bestemmingsplan met 'verbrede reikwijdte', een innovatief experiment onder de Crisis- en herstelwet. Via een plan met 'verbrede reikwijdte' kan de gemeente Lopik, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, werken met de systematiek van deze nieuwe wet.

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

en geriefbosjes en hennepakkers werden aangelegd om het agrarische bestaan in stand te kunnen houden. De meeste burgers hebben geen idee waar al deze kleine landschapselementen liggen en hebben ze ook vast nooit bezocht. Slecht één eendenkooi is door een grandioze inzet van een bevlogen natuurliefhebber in Blokland nog in zijn oorspronkelijke staat te bezoeken. Hij heeft daar veel tijd en passie in gestoken en heeft deze eendenkooi ook opengesteld voor het publiek. Door zijn deskundige informatie en begeleiding ook heel interessant om te bezoeken. De rest van al die eendenkooien en pestbosjes staan te verpauperen en daar vieren brandnetels en bramen de overwinning. Ze hebben nu hun tijd gehad en niemand heeft zin om daar tijd in te willen investeren. Maar om ons historisch besef te kunnen blijven doorgeven, zou het in stand houden van deze eendenkooien, pestbosjes, geriefbosjes en hennepakkers zinvol kunnen zijn. Vroeger waren zij onmisbaar voor de bedrijfsvoering maar voor de huidige melkveehouders hebben zij geen enkele functie meer en zijn vaak zelfs een last. Om niet economisch rendabele zaken te blijven onderhouden vereist wel een georganiseerde aanpak, die door de maatschappij gedragen zou moeten worden.

Het is niet acceptabel om de kosten en ongemakken neer te leggen bij die melkveehouders, zoals dat nu wettelijk zo is vastgelegd. Zij moeten voldoen aan die door de overheid opgelegde verplichting omdat het de bestuurders zo heeft behaagd. Als wij iets belangrijk vinden voor ons zelf maar ook voor ons nageslacht moeten we daar ook zelf in investeren. Nu moeten al die pestbosjes en geriefbosjes door de boeren verplicht in stand gehouden worden voor ons historisch besef. Terwijl er al een paar eeuwen geen veepest meer in Nederland voorkomt en het al een eeuw strafbaar is om dode koeien in een dergelijk pestbosje te begraven.

Ooit was het een privébegraafplaats voor het dode vee van de boer maar is nu toegeëigend als privébezit van de burger. Waarom niet één pestbosje terugbrengen in zijn oorspronkelijke staat zoals met die ene eendenkooi is gebeurd en als museumstuk openstellen voor publiek, maar dan wel onder leiding van een deskundige gids die de achtergrond van het bestaan daarvan kan toelichten. Een verhelderend en landelijk uitstapje voor schoolklassen.

foto: pestbosje

In plaats van die overtollige pest- en geriefbosjes in stand te houden zou het zinvoller zijn om op strategische plekken in de polder boomgroepjes te plaatsen waar de koeien kunnen schuilen tegen storm, regen en zon. Vooral de volle zon is voor de moderne koe, met een stofwisseling die gelijk is aan een Tour de France-wielrenner uit de bergetappe niet te verdragen.

Toerisme

Ook dit komt in de visie aan de orde. Het zou ook een vorm van werkgelegenheid kunnen zijn en worden. In ons landschap wandelen en fietsen zou vooral voor de stedelingen die ons massaal omringen een aangename ontspanning kunnen zijn. Aan wielrenners en wandelaars valt echter niet veel te verdienen, want je wilt toch ook gastvrij zijn naar jou in landschappelijke schoonheid minder bedeelde medeburger.

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Helaas gaat ook deze eenvoudige en sportieve ontspanning weer gepaard met het achterlaten van zooi en ander ongemak.

Wandelaars die de boerenhekken niet dichtmaken en fietsers die hun lege energydrank-blikjes maar dumpen in bermen, weilanden en sloten. Dit soort gasten heb je liever niet op bezoek.

Het is toch triest dat onze schoolkinderen en andere vrijwilligers al deze troep weer moeten gaan opruimen. En dan al die metalen blikjes die in de weilanden terechtkomen en bij het maaien van het gras door de boeren versplinterd worden en zo in het hooi van de koeien belanden. De koe krijgt deze in haar maag welke door die scherpe metalen resten doorboord wordt met ziekte en dood als gevolg. De boer noemt deze ziekte “scherp in”

Ook de watersport zou verder ontwikkeld kunnen worden. Vooral Salmsteke heeft ‘potenties’ en is op warme zomerdagen voor menige bezoeker een aangename ontsnapping. Dat zou ook zo moeten blijven. Maar ook daar moet niet alles toegelaten worden. Met moeite hebben we al die gierende motorrijders in het weekend op de Lekdijk een vriendelijk verbod op kunnen leggen. Maar het kabaal wordt alweer ruimschoots ingehaald door oorverdovend jankende speedboten en waterscooters en die ook nog steeds weer datzelfde parcours blijven afleggen en maar niet uit beeld verdwijnen. Iedere ondernemer wordt tegenwoordig afgerekend op stank en geluid, vooral als dat voor eigen gewin is, want hij zadelt er wel zijn medeburger mee op. Alleen de overheid kan hier sturend in optreden en blijft dat hopelijk ook doen.

Conclusie
Het besluit van de visie is dat we verder moeten in een multifunctionele samenleving waar ruime moet blijven voor een doelmatige bedrijfsvoering voor agrarische- en niet-agrarische ondernemers met toekomstperspectief en dat voor de bewoners een hoogwaardige kwalitatieve woonomgeving in stand moet worden gehouden. De overheid ziet toe dat opbouw, infrastructuur, landschap, water en natuur niet worden geschaad. Alles kan……”ja, mits”

Samenwerkingsovereenkomst ondertekend

Rabobank en WBL

Nog net voor het ter perse gaan van dit Magazine hebben Wim Boesten, voorzitter WBL en Rob Klooster, senior adviseur Marketing, Communicatie en Coöperatie en Business Support bij Rabobank Utrechtse Waarden e.o. een overeenkomst ondertekend.

Naast een financiële tegemoetkoming waardoor o.a. de uitgave van dit blad mogelijk blijft komt de focus van de samenwerking te liggen op vergroting van de biodiversiteit en bloeiende bermen en slootkanten in de Lopikerwaard.

De uitgave van het WBL Magazine is mede mogelijk door een financiële bijdrage van:
Rabobank Utrechtse Waarden e.o.

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

“De Rabobank wil bijdragen aan de welvaart en het welzijn in onze lokale leefomgeving. Zo kan Werkgroep Behoud Lopikerwaard op onze steun rekenen om met elkaar de biodiversiteit te vergroten: meer variatie en bloeiende bermen.” Dit schrijft directievoorzitter Hans Benard in zijn voorwoord van het zomernummer van “Dichterbij”, het magazine voor leden van Rabobank Utrechtse Waarden e.o.
Er werd in de zomeruitgave een hele pagina opgenomen over de WBL die we hier hebben overgenomen.

DUURZAAM

MINDER NETJES MAAIEN GRAAG

TEKST: **SIMONE VAN NES** FOTO: **STUDIO POMPE**

Stichting Werkgroep Behoud Lopikerwaard – met voorzitter Wim Boesten – streeft het behoud en de versterking van het karakter van de Lopikerwaard na waar het natuur, landschap en cultuurhistorie betreft. Bestuurslid Irene Schuller zette Erfvogelproject Lopikerwaard op en brak in maart een lans voor gevarieerder groen met de presentatie van haar project ‘Het ecologisch beheren van al ons openbaar groen’ op het Symposium Landschap en Cultuurhistorie. ‘Omdenken, beleidsverandering, een grote omslag is nodig’, bepleit Irene. Haar inzending werd beloond met als prijs de steun van West-Utrecht om haar ideeën voor stimulering van de biodiversiteit te versterken.

´Je kunt mopperen op mensen die de natuur slopen – dan word je zelf chagrijnig – óf je gaat er iets aan doen.´ Dat laatste is precies wat Irene deed. Zo rond haar zestigste vond ze dat ze genoeg fysiotherapeutische zorg verleend had. ´Ik woon op een woonboerderij en met mijn grote liefde voor de natuur wil ik me richten op het verbeteren van het leefgebied van erfvogels zoals de boerenzwaluw, ringmus en steenuil.´ Met ruggensteun van Vogelbescherming Nederland zet ze in op het belang van de 4 v’s: voedsel, veiligheid, voortplanting en variatie. ‘Iederéén leeft midden in de natuur, ook in stedelijke bebouwing’, zegt ze met klem. ‘Hang op je balkon een nestkastje op. En haal die tegels uit je tuin. Mensen zijn bang dat een vogelvriendelijke tuin extra werk met zich meebrengt, maar dat hoeft helemaal niet.’

‘Ik maak me sterk voor totale variatie. Ook in de bermen. Je mist er de laag tussen de bomen en het gras. Zet er struiken tussen, vlier en meidoorn... Onze bermen worden kort gehouden en krijgen nauwelijks de kans om te bloeien’, gaat Irene vol vuur verder. ‘Laten we nu eens gaan genieten van onkruid in de berm, insectenvriendelijk en daarmee vogelvriendelijk. Bloeiende bermen, ze zijn in het belang van ons allemaal.’

RIJKER NEDERLAND

Samen natuurverlies ombuigen naar herstel. Als dieren en planten meer en beter ruimte krijgen om te leven, wordt de landbouw gezonder en zal de natuur in 2030 rijker zijn, staat in het Deltaplan voor biodiversiteit in Nederland, waarvoor kennisinstituten, bedrijven, landbouw-, natuur- en milieuorganisaties en de Rabobank de handen ineen hebben geslagen. Lees erover op www.samenvoorbiodiversiteit.nl.

Meer informatie over de stichting: werkgroepbehoudlopikerwaard.nl.

De versterking van de Lekdijk gaat meerdere jaren duren. De dijk gaat niet in één keer 'op de schop', maar wordt in delen aangepakt. Het deelproject "Salmsteke" is het eerste deel dat wordt opgepakt. U leest over dit project op de volgende pagina's.

Op de website van het waterschap vindt u alle informatie over de plannen m.b.t. de dijkversterking: ***www.hdsr.nl/sterkelekdijk***

Van 19 april tot en met 19 mei konden reacties worden verstuurd op zowel voorkeursalternatief dijk als uiterwaard. De reacties en de beantwoording is eveneens te vinden op de website van HDSR.

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Op meeste plaatsen hoog genoeg

Lekdijk wordt versterkt

De Lekdijk beschermt een groot deel van Midden- en West-Nederland tegen overstroming. Als de Lekdijk doorbreekt kan een groot deel van de Randstad overstromen, tot Amsterdam aan toe. Daarom wordt de dijk tussen Amerongen en Schoonhoven versterkt, over een totale lengte van 55 km. Met deze dijkversterking zorgen we ervoor dat de dijk ook in de toekomst voldoende veilig is en voldoet aan de normen die sinds 2017 gelden.

Salmsteke – Schoonhoven
Het dijkversterkingstraject Salmsteke – Schoonhoven loopt vanaf de Rolafweg Zuid tot aan Schoonhoven over een lengte van 8 km. Binnen dit project wordt de veiligheidsopgave gecombineerd met extra aandacht voor natuur, recreatie en monumentale gebouwen. Actieve burgerparticipatie wordt gestimuleerd, zodat bewoners en andere betrokkenen samen met ons de Sterke Lekdijk vormgeven. Het project loopt van 2019 tot en met 2027.

Jaarsveld – Vreeswijk
Het dijkversterkingstraject loopt van Beatrixsluis in Nieuwegein tot aan het dorp Jaarsveld. Dit beslaat een totale lengte van 13 km. De Lekdijk in het gebied is erg groen en een gedeelte van de uiterwaarden maakt deel uit van een Natura 2000-gebied. Bij de dijkversterking kijken we hoe we veiligheid kunnen combineren met recreatie, natuur, landbouw en mobiliteit. Het project wordt in 2020 opgestart met een verkenningsfase en loopt door tot 2028.

Salmsteke Ontkiemt!
Het dijkversterkingstraject Salmsteke loopt vanaf de Rolafweg Zuid tot aan het dorp Jaarsveld en heeft een lengte van 2 km. Dit project haakt aan bij een bredere gebiedsontwikkeling: Salmsteke Ontkiemt! We combineren de dijkversterking met kansen voor recreatie en natuur.
Hierdoor kunnen we het gebied in één keer oppakken, wat zorgt voor minder overlast. De verkenningsfase is opgestart in 2017 en naar verwachting is het project gereed in 2023.

Veiligheidsopgave Lekdijk
De afgelopen jaren hebben we de Lekdijk tussen Amerongen en Schoonhoven onderzocht. Op enkele plekken voldoet de dijk aan de sinds 2017 geldende veiligheids-normen, maar ruim vijftig kilometer voldoet niet. Hij moet veelal steviger en stabieler worden gemaakt. De dijk is op de meeste plekken wel hoog genoeg.
Het korte traject Salmsteke (2km) kent drie verschillende opgaven. Op een paar plekken moet de dijk worden opgehoogd. Daarnaast moet piping en de binnenwaartse macrostabiliteit worden aangepakt om de dijk veilige te houden voor de toekomst.
Op het traject Salmsteke – Schoonhoven moet 8 km van de dijk versterkt worden. Piping en macrostabiliteit zijn de belangrijkste opgaven. Ook komt er bodemdaling voor doordat sommige delen van de dijk op veengrond zijn gebouwd.
Op het traject Jaarsveld - Vreeswijk moet rond Vreeswijk de dijk worden verhoogd. Op de rest van het traject moet een combinatie van piping en macrostabiliteit (binnenwaarts) worden aangepakt. In totaal wordt de dijk over een lengte van 12 km versterkt.

Definitief vastgesteld

Dijkversterkingsproject Salmsteke

Informatie en beeld-materiaal op de vorige pagina en in dit artikel via Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR), bewerkt door Jan Kooijman

Het Voorkeursalternatief voor dijkversterkingsproject Salmsteke is definitief vastgesteld door het algemeen bestuur van het Waterschap. Salmsteke is één van de deeltrajecten van het project Sterke Lekdijk, een dijkversterkingsopgave van 55km tussen Amerongen en Schoonhoven.

Totstandkoming van het Voorkeursalternatief

De afgelopen twee jaar is er uitvoerig onderzoek gedaan naar het gebied. Op die manier is goed in kaart gebracht wat er nodig is voor de dijkversterking. Samen met bewoners en andere belanghebbenden is gekeken naar mogelijkheden om de versterkings-opgave te combineren met een verbetering van de omgeving. Dat leidde tot kansrijke oplossingen die verder uitgedacht zijn.

Het Voorkeursalternatief is de best mogelijke oplossing voor Salmsteke, gelet op de ambities en (milieu)effecten voor de omgeving, aldus HDSR.

Deze oplossing is tot stand gekomen in samenwerking met Rijkswaterstaat, provincie Utrecht, Recreatieschap Stichtse Groenlanden, gemeente Lopik en Staatsbosbeheer.

Hoe gaat het nu verder?

Het vaststellen van het Voorkeursalternatief betekent het einde van de verkenningsfase. De planfase is ingetreden. In deze fase wordt een gedetailleerd ontwerp uitgewerkt en wordt nader onderzoek gedaan. Daarna zullen de benodigde procedures doorlopen worden en vergunningen worden aangevraagd. Ook in deze fase worden belanghebbenden uitgebreid bij het project betrokken. “Samen werken we aan een dijk die sterk genoeg is en perfect past in de omgeving”, aldus HDSR. Meer informatie hierover volgt na de zomervakantie.

HOOGHEEMRAADSCHAP DE STICHTSE RIJNLANDEN

Voorkeursalternatief herinrichting uiterwaard Salmsteke ook definitief vastgesteld door recreatieschap

Het voorkeursalternatief herinrichting uiterwaard is eveneens vastgesteld door het dagelijks bestuur van recreatieschap Stichtse Groenlanden. Dit voorkeursalternatief wordt in de planfase nader uitgewerkt. In het najaar staat hier het onderwerp investeringskosten op de agenda.

“…. De planfase is ingetreden. In deze fase wordt een gedetailleerd ontwerp uitgewerkt ….”

Digitaal Magazine

HDSR houdt ons online op de hoogte via “Kijk op de Lekdijk”. Het Magazine verschijnt een aantal keer per jaar. U vindt dit Magazine, net als alle andere info over de dijkversterking, op de website van HDSR.

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

De belangrijkste kenmerken van het voorkeursalternatief zijn:
Een compact en eenduidig dijkprofiel met kansen voor een bloemrijk grastalud aan de buitenzijde en de mogelijkheid het profiel buitendijks te verbreden t.b.v. de verkeersveiligheid.

Behoud van het waardevolle cultuurlandschap binnendijks door behoud van oprijlanen, boomgaarden, tuinen en waardevolle bebouwing.

Biedt mogelijkheid tot ***inzetten van innovatieve, duurzame en uitbreidbare maatregelen***, met daarbij een aantal terugvalopties passend bij lokaal verschillende opgaven.

Maatschappelijk meest verantwoorde investering, gelet op de doelmatigheid van de maatregelen.

Een bijdrage aan een mooi project Uiterwaard door een aandeel in het ***herstel van kleiputten*** waar natte natuur zich kan ontwikkelen en de wandelroute op het onderhoudspad aan de voet van de dijk.

Kansen
Het voorkeursalternatief biedt mogelijkheden voor de invulling van extra ambities op gebied van verkeer, natuur en recreatie.
Lees alles hierover verder op de website van HDSR.

"…. De ligging als herkenbaar lint in het landschap wordt als waardevol beschouwd. …."

Het volledige plan
"Salmsteke Ontkiemt"
is te vinden via
www.hdsr.nl/sterkelekdijk

Afbeelding: deelprojecten "Sterke Lekdijk". "Salmsteke" is één van de deelprojecten.

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Opgericht:

Coöperatie Lek en IJssel Stroom U.A.

door Jan Knopper

De energietransitie is geen aangelegenheid die slechts een enkele gemeente aan gaat. Het streven om te wonen in een goed geïsoleerde woning, te werken in een duurzame omgeving en te recreëren zonder dat het klimaat er slechter van wordt beperkt zich niet tot een kleine groep. Uit de contacten die de platforms in Lopik, Montfoort, IJsselstein en Oudewater onderling hebben bleek al snel dat er een grote mate van overeenkomst bestaat tussen de vier clubs die zich bezig houden met duurzaamheid. Samenwerken met elkaar ligt dan voor de hand.

Hoe ontstaan?

Al bijna twee jaar komen bezorgde en betrokken inwoners van de gemeente Lopik bij elkaar (in de Stichting Duurzaam Lopikerwaard) om met elkaar plannen te maken en deze uit te voeren. Deze plannen moeten bijdragen aan het tegengaan van het opwarmen van de aarde. Voortkomend uit het verdrag van Kyoto is op de 21ste vergadering (COP21) van de UNFCC op 22 april 2016 het Klimaatverdrag van Parijs door 174 landen ondertekend. Ook door de Nederland.

In het verdrag zijn afspraken gemaakt om de stijging van de temperatuur op aarde te beperken tot maximaal 2 graden Celsius ten opzichte van het pre -industriële tijdperk. Bij voorkeur wordt de opwarming beperkt tot 1,5 graden. Om dit te bereiken moet de uitstoot van broeikasgassen beperkt worden. Bekende broeikasgassen zijn koolstof-dioxide (CO_2), maar ook methaan en ozon.

Om de lokaal hernieuwbare elektriciteit op te kunnen wekken is het initiatief genomen om een energiecooperatie op te richten. Al eerder is er een artikel in het WBL Magazine gepubliceerd over duurzame energie en waarom dat belangrijk is. Daarvoor verwijs ik naar het artikel van Paul Planken van Stichting Duurzaam Lopikerwaard in WBL Magazine van april 2018.

Sinds de industriële revolutie in de 18de eeuw is de concentratie CO_2 in de lucht gestegen van 200 à 280 PPM naar bijna 400 PPM. Sindsdien hebben we grote voorraden koolstof die in de grond was opgeslagen verbrand en omgezet in COx (koolstofmonoxide en kool-stofdioxide). Dit heeft geleid tot een hoge concentratie broeistofgassen in de lucht. Met als gevolg dat de temperatuur op aarde sinds die tijd stijgt. De laatst decennia wordt dat steeds meer duidelijk. Waar we vroeger alleen nog werden geconfronteerd met zure regen, blijkt nu dat er veel meer aan de hand is.

De Stichting Duurzaam Lopikerwaard richt zich met name op het verstrekken van informatie over duurzaamheid en energie. Daarbij kunt u denken aan het geven van voorlichting over besparen van energie en het maken van energiescans om te onderzoeken of uw woning onnodig warmte verliest.

Recent heeft de stichting ook enkele bijeenkomsten georganiseerd om agrariërs en MKB-ers te informeren over de kansen en mogelijkheden om duurzame stroom op te wekken met zonnepanelen op het dak. De rekenvoorbeelden laten zien dat het niet alleen goed is voor het milieu maar ook voor de portemonnee.

Naast de speerpunten voorlichting en besparing en kleinschalige opwekking, moet er veel meer gebeuren. Om de klimaatdoelstellingen van het Rijk te kunnen realiseren is er ook groot-schalige opwekking van stroom nodig.

De Europese Unie werkt aan klimaatdoelen op basis van het Klimaatakkoord van Parijs. Nederland werkt aan nationale klimaatdoelen, het Klimaatakkoord. Dit Klimaatakkoord wordt naar verwachting in oktober dit jaar door alle partijen getekend. Het Rijk, alle provincies, gemeenten en water-schappen en het bedrijfsleven ondertekenen met elkaar het Klimaatakkoord.

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Daarmee worden afspraken gemaakt over hoe de opwarming van de aarde beperkt wordt. Om te voldoen aan de gemaakte afspraken in Parijs moet de uitstoot van CO2 in Nederland in 2030 met 49% gedaald zijn ten opzichte van het referentiejaar 1990. In 2050 moet de uitstoot zelfs gedaald zijn met 95%.

Om de doelstelling voor de reductie van broeikasgassen te halen moet er grootschalig duurzame energie worden opgewekt. In ons land in 2030 in totaal 35TWh duurzame energie. Omdat dat al over tien jaar is moeten we dat doen met de huidige technische middelen. Dat zijn voor het opwekken van stroom: zonnepanelen (PV panelen) en windturbines. Om dit mogelijk te maken moet in omgevingsvisies die elke gemeente in Nederland moet opstellen ook nadrukkelijk ruimte gemaakt worden voor de opwekking van duurzame energie.

Voor zonnepanelen moeten we natuurlijk vooral zorgen dat er zoveel mogelijk daken vol worden gelegd. Helaas zijn niet alle daken geschikt om er PV panelen te plaatsen. Daarom moeten er ook PV panelen op land gelegd worden. Dit bied kansen voor het gebruik van ons landschap. Al eeuwen zijn wij in ons land gewoon het landschap naar onze hand te zetten zodat we het kunnen gebruiken naar de behoeften van dat moment. Nadat eeuwen geleden ons land letterlijk uit het moeras is getrokken door de aanleg van polders t.b.v. landbouw, komt er misschien nu een nieuwe periode. Een nieuw “agrarisch” product kan van het land komen, deze keer niet in de vorm van melk en kaas maar in de vorm van stroom. Natuurlijk moeten we daarbij aandacht hebben voor de kwaliteit van het landschap en de natuur.

Het waterschap is de discussie over onze polders in de 21ste eeuw al gestart. Tot nu toe zijn we gewend dat we blijven pompen om het land droog te houden om het te benutten (peil volgt functie).

Maar we moeten er rekening mee houden dat dat op termijn niet meer vol te houden is doordat de bodem daardoor steeds sneller daalt. Dan kan het waterschap besluiten de pomp uit te zetten. Dan volgt de functie het peil.

Liggen hier kansen?
In Nederland zijn 30 regio’s gevormd. Deze regio’s moeten elk een Regionale Energie Strategie (RES) maken. Onze regio ligt in de regio van de U10 (zie www.utrecht10.nl/). Deze regio heet ook wel de RES regio U16 omdat 16 gemeenten, vier waterschappen en de provincie samenwerken om te komen tot een plan om de doelstellingen in het nationaal Klimaatakkoord te halen. In onze regio neemt netbeheerder Stedin ook deel aan de gesprekken.

“….moet in omgevingsvisies die elke gemeente in Nederland moet opstellen ook nadrukkelijk ruimte gemaakt worden voor de opwek van duurzame energie….”

Op 13 juni jl. heeft het bestuur van de Energie Coöperatie Lek en IJssel Stroom een presentatie gegeven over de plannen die zij hebben met de coöperatie in deze regio. De presentatie is te zien via: http://duurzaamlopikerwaard.nl/energie-cooperatie-lek-en-ijssel-stroom/

Waarom opgericht?
Omdat er plannen moeten worden gemaakt voor de duurzame opwekking van stroom zijn er partijen nodig die dat kunnen realiseren. Natuurlijk zijn er al diverse partijen in Nederland die zonneveld-parken aanleggen en windturbines bouwen. In Lopik staan er bijvoorbeeld drie windturbines bij bedrijventerrein De Copen. Dit waren de eerste in onze provincie. Deze molens zijn inmiddels 12 jaar oud en moeten een keer vervangen worden. In het Klimaatakkoord wordt afgesproken dat de bronnen voor duurzaam opgewekte energie voor ten minste de helft lokaal eigendom moet zijn. Dat betekent dat er een lokale energiecoöperatie moet zijn.

Enkele leden van de stichting hebben daarom besloten om een lokale energie -coöperatie op te richten. Voor de oprichting van de coöperatie is o.a. gesproken met Stichting Duurzaam Lopikerwaard, Platform Duurzaam Montfoort, Klimaatneutraal IJsselstein en Energie Oudewater.

“…. Een nieuw “agrarisch” product kan van het land komen, deze keer niet in de vorm van melk en kaas maar in de vorm van stroom. ….”

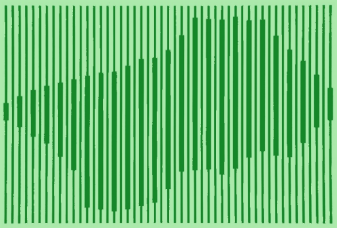

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

De energietransitie is geen aangelegenheid die slechts een enkele gemeente aan gaat. Het streven om te wonen in een goed geïsoleerde woning, te werken in een duurzame omgeving en te recreëren zonder dat het klimaat er slechter van wordt beperkt zich niet tot een kleine groep. Uit de contacten die de platforms in Lopik, Montfoort, IJsselstein en Oudewater onderling hebben bleek al snel dat er een grote mate van overeenkomst bestaat tussen de vier clubs die zich bezig houden met duurzaamheid. Samenwerken met elkaar ligt dan voor de hand.

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Alle genoemde stichtingen vinden dit een goed en belangrijk initiatief. Omdat een goede lokale energie-coöperatie beter is dan een paar kleine coöperaties is afgesproken dat er een coöperatie komt voor de vier gemeenten Lopik, Oudewater, Montfoort en IJsselstein. Wanneer er een project op het grondgebied van een van deze gemeenten is, dan is de energiecoöperatie de partij om samen het project te ontwikkelen.
Doel van de energie coöperatie is om samen met de inwoners bij te dragen een de gestelde klimaatdoelstellingen. Met elkaar kunnen we een duidelijke bijdrage leveren aan de opwekking van duurzame energie. Omdat de zonnepanelen in grote zonnevelden en de windturbines voor de helft van de coöperatie is, zijn wij als inwoners eigenaar van deze projecten. Want de energiecoöperatie bestaat uit leden. We kunnen dus met elkaar bepalen waar en hoe we duurzame energie gaan opwekken. Met deze eigen regie bepalen we als inwoners zelf wat we willen. En er is nog een groot voordeel. Omdat de zonnevelden en windturbines van u zijn, kunt u er ook aan verdienen. Door bijvoorbeeld mee te investeren in de bouw van een windturbine of zonnepanelenpark. Hierbij worden mooie rendementen behaald (vaak wel meer dan 5%). Daar kunt u met een spaarrekening alleen maar van dromen. En dat is niet alles. De omgeving profiteert ook mee van de opbrengsten. Bewoners die het dichts bij een project wonen krijgen een vergoeding. Dit heet ook wel sociale grondvergoeding. Er ontstaan zo ook mogelijkheden om een fonds op te richten van waaruit lokale initiatieven worden gefinancierd. Dat kan te maken hebben met duurzaamheid, maar het kan ook het opknappen van een speeltuin zijn.

Omdat het een coöperatie is bepalen de leden hoe het geld besteed wordt. Vroeger was die mogelijkheid er niet. Een bedrijf kwam, zag en bouwde een windturbine. Nadat het bedrijf vertrok draaiden de wieken van de molen rustig hun rondjes. Elk rondje betekent meer opgewekte stroom, het geld dat daarmee verdiend wordt, stroomt het gebied uit. Het Rijk vond dat dat anders moet. Daarom staat in het Klimaat-akkoord dat de burgers via een lokale energiecoöperatie mee moeten kunnen profiteren.

De naam van deze coöperatie is “Energie Coöperatie Lek en IJssel Stroom U.A.”. De naam verwijst naar waar we voor staan. Namelijk een coöperatie die zich richt op de opwekking van duurzame stroom met zon en wind en de opwekking van duurzame warmte uit de aarde. Daarbij vinden we het zeer belangrijk dat we het met elkaar doen, die coöperatie, dat zijn wij met z’n allen. Ons, en dus uw, werkgebied ligt grofweg tussen de Lek en de Hollandse IJssel, vandaar de naam.

Aan de westzijde ligt de grens bij Zuid-Hollland, de oostzijde is de A2. Op het moment van schrijven worden de laatste handelingen verricht voor de oprichting van de energiecoöperatie. Binnenkort zal dit ook via een website te volgen zijn. Zodra de energie coöperatie is opgericht starten we de werving van leden, zodat we met elkaar aan de slag kunnen.
Iedereen kan lid worden.

Waarom hier?
We willen niet alleen stoppen met fossiele brandstoffen omdat dat slecht is voor het milieu. Het winnen van aardgas in Nederland leidt tot aardbevingen. De aardbevingen leiden tot veel materiële en immateriële schade. Veel van onze energie in de vorm van fossiele brandstoffen komt ook uit politiek instabiele landen. We willen met zijn allen een stabiele en betrouwbare bron van energie. Daarom willen we dat Nederland kan voorzien in zijn eigen energiebehoefte.

Tot nu toe komt bijna al onze energie uit landen die politiek instabiel zijn en / of geen democratie hebben en waar mensenrechten met voeten getreden wordt. Helaas geldt dat ook voor landen waar de potentie voor de opwekking van duurzame energie groot is. Daarom is het verplaatsen van de duurzame opwekking van onze energiebehoeften naar andere landen geen goed idee. Dan blijven we afhankelijk van landen waar je niet afhankelijk van wil zijn. Voor de werkgelegenheid in ons land is het goed als we maximaal inzetten op de opwekking van duurzame energie. Er worden veel banen mee gecreëerd. Dat is goed voor onze economie en dus voor u en mij.

Voor de opwekking van hernieuwbare energie richten we ons op elektriciteit uit zon, elektriciteit uit wind en warmte uit de grond (zodat we minder stroom nodig hebben). We hebben met elkaar invloed op de hoeveelheid energie die we nodig hebben.

En dus op de hectares zonnevelden en aantallen windturbines. Want de stroom die we niet gebruiken hoeven we ook niet op te wekken. Daarom is besparen heel belangrijk, onder andere door te isoleren.

Een andere belangrijke keuze is de manier waarop we onze huizen verwarmen. Dat kan elektrisch maar dat kan ook met aardwarmte. Daarom wordt er door het Rijk onderzocht wat de kansen zijn voor geothermie. In het onderzoek wordt gekeken naar de opbouw van de bodem en of deze geschikt is om de warmte in de bodem te gebruiken om onze huizen te verwarmen.

Helaas is er in onze regio niet zo veel restwarmte uit de industrie beschikbaar. Want ook warmte die vrijkomt bij bedrijven kan benut worden om huizen en kantoren te verwarmen.

De laatste tijd wordt er veel gezegd en geschreven over de mogelijkheden van waterstof. Maar het duurt nog wel een hele tijd voordat dit misschien een optie is. Voorlopig wordt de meeste waterstof nog gemaakt uit bijvoorbeeld aardgas of kolen. Dat is dus helemaal niet zo milieuvriendelijk. We kunnen ook waterstof maken uit water. Maar dat kost heel veel energie (50% - 60% rendements-verlies).
Als we de waterstof duurzaam willen produceren moet dat met hernieuwbare energie van wind en zon. Energie die we overhebben wel te verstaan, want we hebben ook stroom nodig in onze huizen. En voorlopig is er nog lang geen overschot aan hernieuwbare energie. Ook wordt er veel verwacht van innovaties. Een vaak gehoorde oproep is dat we moeten wachten op innovaties. Maar in 2030 moeten we het eerste doel voor het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen gerealiseerd hebben. Dat kan dus alleen met de beschikbare technieken voor opwekking van elektriciteit.

"…. We maken de wereld voor ons en onze kinderen niet alleen een beetje mooier. We profiteren zelf ook van de voordelen evenals het gehele gebied. …."

Wetenschappelijk onderzoek wijst uit dat het ten minste 10 tot 15 jaar duurt voordat een idee zo ver is ontwikkeld en uitgewerkt dat het geschikt is om toe te passen. Daarom zijn alleen zon en wind beschikbare technieken. De innovaties die nu plaatsvinden zijn eigenlijk niet meer dan "thinnovaties".
We maken niets nieuws, we maken bestaande technieken vooral efficiënter en kleiner. Ook blijkt uit onderzoek dat het steeds meer tijd in en inspanning kost om een product te ontwikkelen. Het meeste is namelijk eigenlijk wel bedacht.

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Een update

Erfvogelproject Lopikerwaard

door Irene Schuller, Erfvogelconsulent en bestuurslid WBL

We zijn nu anderhalf jaar bezig met het Erfvogelproject, tijd voor een update. Laten we beginnen met onze “klanten”, de erfbewoners die ons uitnodigen om een advies te geven over het vogel-vriendelijk aanplanten en inrichten van hun erf. Het zijn vaak stadsmensen die “buiten” zijn gaan wonen, maar geregeld ook boeren met liefde en respect voor de natuur. Meestal worden we eerst uitgenodigd voor de koffie en volgt er een kennismakings-praatje. De ontvangst is overal heel hartelijk, dat maakt het ontzettend leuk om die erfscans te doen.
Daarna gaan we natuurlijk naar buiten, een rondje over het erf doen. Terwijl we daar rondlopen komen bij ons al de nodige ideeën op en die bespreken we dan meteen. We hebben nu 17 erfscans gedaan en het wordt ons zo langzamerhand wel duidelijk wat er op de meeste erven te verbeteren valt. Bovenaan de lijst staan bloemen. Bloemen zijn jarenlang niet in de mode geweest in tuinen. De enige bloem die je echt op ieder erf aantreft is de hortensia in alle variëteiten die in de loop der jaren gekweekt zijn. Hortensia’s hebben in het algemeen steriele bloemen en maken geen nectar aan. Daardoor hebben insecten, de lekkere hapjes voor veel vogelsoorten, er weinig te zoeken. De meeste mensen aan wie we dat vertellen zijn daar erg verbaasd over.
We proberen samen met de bewoners op ieder erf een logische plek te vinden voor een flink bloemenperk. Soms een rand langs een schuur, een strook langs het terras of een aanvulling in een bestaand perk waar vaak te weinig planten in staan en veel grond te zien is.

Dat laatste komen we overigens bijna overal tegen, te weinig planten per m2. Daardoor zie je veel zwarte grond waar onkruid zijn kans schoon ziet. Dat geeft onbedoeld meer werk. Opvullen met vaste planten tot de hele bodem bedekt is dient een tweeledig doel: het is voor alle dieren en diertjes beter als het perk goed gevuld is en het geeft de eigenaar minder werk want er komt veel minder onkruid op. Vraag is natuurlijk welke bloeiende planten dan wel geschikt zijn.

Tegenwoordig hebben veel tuincentra een hoekje met bijen-en vlinderplanten en op veel websites van kwekers staat het er ook bij. In ons verslag noemen we altijd wel wat voorbeelden maar dat is natuurlijk ook maar een greep uit de enorme keuze die er is. Daarom raden we iedereen aan om de Vlinderhof in het Maximapark in Leidsche Rijn te bezoeken.

Hortensia’s hebben in het algemeen steriele bloemen en maken geen nectar aan. Daardoor hebben insecten, de lekkere hapjes voor veel vogelsoorten, er weinig te zoeken.

Om veel plezier van je planten te hebben is het wel heel belangrijk om rekening te houden met de grondsoort (in de Lopikerwaard is dat klei of klei op veen), zon en wind. In een stadstuin valt het meestal wel mee met de wind maar in het open agrarische landschap wat je in de Lopikerwaard hebt moet je er echt rekening mee houden. Het is heel frustrerend als je mooie bloemenperk na één winderige dag plat ligt. Dus adviseren we dan korte stevige bloemen of we zetten er een haagje vóór wat de wind wegvangt. Dat is het leuke van een erf, meestal is er ruimte genoeg om extra elementen toe te voegen. Je moet ook echt rekening houden met de vruchtbare kleigrond. Heide, azalea en brem voelen zich veel meer thuis op zandgrond. Zonnehoed, phlox, Zeeuws knoopje, phlomis en aster doen het prima in de klei.

En natuurlijk moet je met de zon rekening houden. Zet een plant op een plek waar hij zich lekker voelt en je hebt er weinig omkijken naar.

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Dat is een 'Gouden regel" die heel veel mensen niet kennen maar het is een waarheid als een koe.
Jammer genoeg kan het personeel in een tuincentrum vaak niet de vraag beantwoorden welke planten geschikt zijn voor een bepaalde plek en heel veel hoveniers houden er ook geen rekening mee.
Zo kwam ik laatst bij iemand die op kleigrond woont en ik zag daar op een zonnige plek een perk met zieltogende rododendrons. De bewoner, die werkelijk niets van planten weet, had tegen de hovenier gezegd dat hij rododendrons wel mooi vond.

De hovenier heeft aan die wens voldaan zonder te vertellen dat het niets gaat worden in de volle zon op de klei. Of zou hij het niet weten?

Het spijtige is dat in dit geval de bewoner een flink bedrag heeft betaald voor die rododendrons en ondanks alle keren dat hij ze water heeft gegeven doen ze het niet. Conclusie van de bewoner: wat een gedoe die planten, bestraten is veel makkelijker.
Conclusie van ons: als hortensia's vlinder- en bij-vriendelijke planten waren dan stonden er in ons land heel veel insectvriendelijke planten.

Advies voor vogel- vlinder- en bij-vriendelijke bloeiende vaste planten vind je onder anderen bij:
www.vlinderhof.com, www.vogelbescherming.nl/in-mijn-tuin
www.milieucentraal.nl/in-en-om-het-huis/tuinieren/tuinontwerp/tips-voor-een-bijenvriendelijke-tuin/

Vlinder- en bij-vriendelijke soorten die het prima doen in de klei, van boven naar beneden: zonnehoed, phlomis en phlox.

Informatie van De Vlinderstichting

Tuinvlindertelling 2019

Van 6 tot en met 28 juli 2019 organiseerde De Vlinderstichting de tuinvlindertelling. Er zijn zo'n 10.000 tellingen gedaan. Door de tellingen wordt goed in beeld gebracht hoe het met onze vlinders gaat.

Atalanta op nummer 1
Het duurde even voordat ze op gang kwamen, maar uiteindelijk werd de atalanta het meest geteld. Deze grote, overwegend zwarte vlinder is een echte tuinbezoeker. Hij is dol op nectar en je ziet hem vaak op de vlinderstruik.

Weinig kleine vossen
Het meest opvallend is het nagenoeg ontbreken van de kleine vos. Deze typische tuinvlinder, te herkennen aan zijn oranje vleugels met blauwe vlekjes langs de rand, eindigt eigenlijk altijd in de top 5. Maar dit jaar moet hij het doen met een schamele 13e plaats.

Aantal vlinders gehalveerd
Wat vorig jaar al gevreesd werd, blijkt nu ook uit de cijfers: 2019 is een zeer slecht vlinderjaar. Door het droge weer vorige zomer zijn veel rupsen doodgegaan omdat de planten waar ze van afhankelijk zijn, waren verdroogd.

De afgelopen tien jaar waren er gemiddeld 15 vlinders per telling in de tuin. Dit jaar zijn dat er slechts 7,5: een halvering.

De top 10 waarnemingen:
1. atalanta
2. klein koolwitje
3. distelvlinder
4. dagpauwoog
5. groot koolwitje
6. citroenvlinder
7. bont zandoogje
8. bruin zandoogje
9. klein geaderd witje
10. gehakkelde aurelia

afbeelding: atalanta

Ben je geïnteresseerd in vlinders en wil je meer weten over de vlindertelling 2019? Bezoek dan de website van De Vlinderstichting:
www.vlinderstichting.nl

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

DORPS HUIS XXL

Hét bruisende middelpunt van Benschop

Dorpshuis XXL is het bruisende middelpunt in Benschop. Uitnodigend, gezellig en makkelijk bereikbaar Multifunctioneel en sfeervol. Daarmee is het een uitstekende accommodatie voor activiteiten als vergaderingen, voorstellingen, manifestaties, feesten, partijen en grootse evenementen.

- ***Sfeervolle bar***
- ***Moderne keuken***
- ***Gastvrijheid en sfeer***
- ***Zaalverhuur***
- ***Catering***

Iets bijzonders te vieren? Kom eerst eens met ons praten.

uw gastheer Adri de Korte

Oranje Nassaustraat 31, 3405 XJ Benschop,
telefoon 0348-451471 ● 06-41471506
www.dorpshuisxxl.nl ● info@dorpshuisxxl.nl

RECREATIE LANDSCHAP ROSENBOOM

Kamperen midden in de Lopikerwaard. Ruime plaatsen. Verwarmd sanitair. Verhuur van kano's en fluisterboten. Wandel-- en fietsroutes. Uitkijktoren. Gasterij. Oplaadpunt.

www.recreatielandschaprosenboom.nl
Benedeneind Zuidzijde 283A • Benschop
Bel met Kees: 06-13712125 of met Lenie: 06-22865608
(b.g.g.: Marjolein: 06-18032051)

Ben je op zoek naar een hypotheek die past bij jouw situatie?
Bel 0348 -559 559 of mail financieel.advies@rabobank.nl
Kom maar op met de toekomst
Gratis hypotheek oriëntatie gesprek
Rabobank